

El 15-M, des de les places: «Ens en caldria un cada any»

Lucía Delgado, Sílvia Abadía i Andrés García Berrio, que fa una dècada van participar del clam ciutadà des de la plaça de Catalunya, analitzen el pòsit que deixa el moviment

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=dC2sQqDJ-80>

Deu anys després d'aquell 15 de maig del 2011, en què va emergir un dels moviments de protesta més importants de la història recent, què en queda del 15-M? Lucía Delgado, portaveu de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) i membre de l'Observatori DESC; Sílvia Abadía, portaveu del Sindicat de Llogateres de Barcelona i del Sindicat de Barri del Poble Sec; i Andrés García Berrio, advocat i codirector d'Irídia, fan una mirada enrere per passar balanç a un clam de protesta que va sacsejar el debat públic i també l'agenda política.

El missatge és compartit: el 15-M continua ben viu. Sobretot, als carrers. L'explosió de la trobada a les places, recorden Delgado, Abadía i García Berrio -tots tres van ser a la plaça de Catalunya-, va fer brotar nous moviments i plataformes ciutadanes, i en va fer créixer d'altres que ja existien. Des d'aturar un desnonament a la lluita contra la violència policial per voler votar, passant pel respecte a la dignitat de les dones o la reivindicació del dret a l'habitatge. "Els del 15-M som els que també vam ser-hi per l'1-O o els que protestem si empresonen Pablo Hasél", coincideixen a raonar, reunits a l'espai que va concentrar debats, al cor de Barcelona.

Les tesis del moviment, expliquen els tres testimonis, continuen sent vàlides. Per Delgado, en un context com l'actual -en què hi ha un problema global de salut-, les problemàtiques contra les quals es protestava fa una dècada són "més vigents que mai". De fet, una de les exigències del 15-M era un sistema de salut pública i universal. "S'ha demostrat l'efecte de la manca de recursos", exposa Delgado.

Abadía, per la seva banda, identifica el 15-M com un "avançament" en els drets socials, perquè va introduir en el debat públic punts de vista que abans eren qualificats "d'antisistema" i que ara "s'han normalitzat". Per l'activista del Sindicat de Llogateres, debats sobre la reforma laboral o la de les pensions, i discussions sobre les retallades en educació i sanitat "continuen vigents" deu anys després. "La continuïtat en la precarització de les classes treballadores fa que les tesis siguin encara vàlides", explica.

García Berrio comparteix el mateix discurs i posa l'èmfasi en la lluita antiracista que s'ha despertat en els últims anys i que "potser no va estar tan present" en aquell 15-M. L'advocat també aprofita per recordar els moviments socials previs, però creu que en aquest moment s'està produint "un cicle d'autoorganització" molt més gran que en aquell moment: "És la demostració que hi segueix havent molt de camp per recórrer". García Berrio creu que l'objectiu, però, continua sent el mateix: "Tenir més democràcia en tots els sentits".

Una de les reivindicacions que va prendre més transcendència durant el 15-M -i en els anys posteriors- va ser la defensa del dret a l'habitatge. Un dret fonamental, reflectit en l'article número 47 de la Constitució espanyola. De la reivindicació d'aquest dret se'n deriven, entre moltes d'altres, dues plataformes amb un pes social rellevant: la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) i el Sindicat de Llogateres. "Es van reconvertir i organitzar els moviments pel dret a l'habitatge", explica Delgado. Per la membre de l'Observatori DESC, el 15-M va ajudar a entendre que "les lleis cal fer-les per iniciativa pròpia i no esperar que els polítics les facin". Delgado entén que no només era necessari "visibilitzar un problema" sinó també "trobar les

solucions".

Al seu torn, Abadía reconeix "l'enorme gra de sorra" que representa el 15-M pel moviment en defensa del dret a l'habitatge. L'activista del Sindicat de Llogateres subratlla també el relleu generacional en aquest tipus de plataformes: "Els nous activistes no eren presents en aquell 15-M, però molts dels qui hi vam ser encara en formem part", explica.

Un precedent contra la violència policial

El desallotjament del moviment de la plaça de Catalunya, el 27 de maig, va ser un dels exemples més clars de quins eren i segueix sent els límits de la violència policial. De fet, l'Audiència de Barcelona va condemnar

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/203822/jordi/arasa/condemnat/dos/anys/quatre/mesos/preso/desallotjament/15-m?rlc=p1>) el juny passat -nou anys després dels fets- l'inspector Jordi Arasa (<https://www.naciodigital.cat/noticia/203863/jordi-arasa-inspector-ascendit-sota-focus-dels-moviments-socials?rlc=sf>), cap de l'Àrea de Recursos Operatius (ARRO) dels Mossos a Barcelona.

[noticia]203863[/noticia]

En aquell moment, García Berrio estava finalitzant la tesi del màster per poder exercir com a advocat. Deu anys després, recorda com l'actuació policial el va motivar per fer activisme des de la seva posició professional: "Va significar un abans i un després".

Sílvia Abadía, Lucía Delgado i Andrés García Berrio Foto: Yvelisse Teixeira

Quatre anys després del 15-M, l'advocat va ser un dels fundadors de l'associació Irídia-Centre per la Defensa dels Drets Humans, que treballa pels drets civils i polítics. Entre les seves iniciatives més destacades hi ha la campanya de Tanquem els CIE o la cobertura jurídica a les querelles

contra la violència policial durant el referèndum de l'1 d'octubre.

El 15-M i el fals debat sobre Iglesias

La retirada de Pablo Iglesias ha alimentat els símils entre el final d'una etapa a Podem i la vigència del cicle iniciat amb el 15-M, per bé que Iglesias, més que una figura sorgida del moviment dels indignats, en va aprofitar el rebuf per fer que una proposta política de l'esquerra alternativa intentés esberlar el bipartidisme espanyol. Es pot associar la marxa d'Iglesias amb un epíleg del 15-M? Per Delgado, Abadía i García Berrio és, és una evidència que no. Delgado explica que "és una decisió personal que no té res a veure amb el moviment" i reivindica que el 15-M va més enllà d'una sola persona o d'un sol partit, "com alguns volen reduir-lo". García Berrio, en la mateixa línia, defensa que les protestes van ser un "crit col·lectiu" de canvis, en moltes esferes. "Trencar el bipartidisme només va ser una part de tot el que es va aconseguir", relata.

[noticia]219662[/noticia]

Per Abadía, les propostes de regeneració de la política sorgides en la darrera dècada "beuen del 15-M", però en són "totalment independents". "Una cosa és el que passa en la política i l'altra és com estem organitzats els moviments socials; que a més, estem més forts que fa deu anys", explica. Els tres entrevistats coincideixen en "no resumir" tot el moviment institucional en un sol partit polític, en referència a Podem.

García Berrio afegeix que, més enllà dels partits polítics que han sorgit a l'escalf del 15-M, l'èxit del moviment va ser "fer reflexionar" als partits ja existents sobre certs debats que calia posar sobre la taula. "Si a més, apareixen partits que reivindiquen aquestes idees, millor encara", explica. Per García Berrio, però, el més important continuen sent uns moviments socials "independents" de qualsevol influència política. "Ens caldria un 15-M cada any", recalquen els tres testimonis, en una mirada retrospectiva. El 15-M no perd vigència.